

Van: Annelore Nys

Aan:

Datum:

Status:

Onderwerp: **Publieke consultatie Mestactieprogramma 2011 - 2014**

Achtergrond

Na lang onderhandelen bereikte minister Schauvliege een akkoord met de Europese Commissie over een ontwerp van mestactieprogramma (MAP) voor de periode 2011 – 2014. De publieke raadpleging over het ontwerp MAP IV is gestart op 16 februari 2011 en loopt tot 18 maart 2011. Iedereen kan zijn of haar opmerkingen en vragen per brief of per email indienen. [Hier](#) vindt u alle details en de tekst van het nieuwe MAP.

Natuurpunt maakte een analyse van het voorliggend ontwerp-MAP. De belangrijkste punten vindt u hieronder. U kan ze gebruiken in uw reactie op de publieke raadpleging. Uiteraard kan u ook uw eigen bedenkingen en concrete vragen voor verduidelijking indienen bij de Mestbank.

Voor meer inlichtingen kan u terecht bij annelore.nys@natuurpunt.be.

Geachte minister Joke Schauvliege,

Via deze opmerkingennota wil ik mijn bezorgdheden overmaken met betrekking tot het ontwerp van Mestactieplan 2011-2014 dat momenteel ter publieke consultatie voorligt.

Het MAP IV bevat hoopgevende elementen. Zo dalen de totale stikstofnormen voor de meeste teelten. Ook de fosfaatnormen gaan omlaag. Bovendien wordt het inzaaien van een nateelt – na de oogst van de hoofdteelt – gestimuleerd, zodat extra stikstof uit de bodem wordt gehaald die niet in het oppervlakte- en grondwater terecht komen. Bemesten na de oogst mag niet meer, tenzij men kort nadien een vanggewas inzaait. Dit alles kan leiden tot een verlaging van de nitraat- en fosfaatconcentraties in oppervlakte- en grondwater. Maar het ontwerp MAP bevat ook enkele zorgwekkende punten.

Te zwakke milieudoelstellingen

Als conservator van het natuurgebied stel ik vast dat het uitrijden van dierlijke meststoffen door landbouwers om de groei van gewassen te bevorderen de belangrijkste oorzaak is van nitraat- en fosfaataanreiking van de bodem en grond- en oppervlaktewater. Vermesting is nog steeds één van de grootste bedreigingen voor **ecosystemen** en **biodiversiteit**. Vooral bossen, vennen, heiden en graslanden met natuurwaarde zijn erg gevoelig voor vermisting.

Een sterk mestactieplan moet er in de eerste plaats voor zorgen dat de **milieudoelstellingen zo snel mogelijk gehaald worden** om een verdere vermisting en verzuring van de waterlopen en bodem tegen te gaan. Sinds 2004 is er een gevoelige vooruitgang van de waterkwaliteit, mede door de inspanningen die de landbouwers gedaan hebben. Het aantal overschrijdingen van de nitraatnorm daalde in enkele jaren tijd van 42% naar 33%. Een stevige stap in de goede richting, maar ruim onvoldoende om de Europese milieudoelstellingen te halen. Het mestactieplan heeft de ambitie om tegen 2018 op de meeste plaatsen in Vlaanderen te voldoen aan de nitraatnorm voor oppervlaktewater. Gezien het feit dat de waterkwaliteit in Vlaanderen nog steeds een van de slechtste van Europa is, zijn de doelstellingen in dit mestactieplan te zwak. Bovendien

is de nitraatnorm van 50 mg NO₃⁻/l slechts een drempelwaarde en geen gewenste doelstelling. Vlaanderen moet dus durven beter doen en moet nu reeds een pad uitstippelen om de gewenste waterkwaliteitsdoelstelling te halen.

Handhaving noodzakelijk

Een strikte **handhaving** is cruciaal. Het mestactieplan moet voldoende stimulansen voorzien om landbouwers te motiveren om de bemestingsregels na te leven. Het is zeer de vraag of de maatregelenpakketten voldoende dwingend zullen zijn om landbouwers te motiveren om de normen te respecteren.

Een concreet verbeterpunt voor de controle en handhaving van de nitraatresidunormen is de **verlaagde bemestingsnormen** bij ernstige overschrijding van de norm (maatregelenpakket 3) toe te passen op heel het bedrijf en niet enkel op het gecontroleerde perceel. Bovendien stellen we vast dat de hoogte van de **administratieve geldboetes** die worden opgelegd bij niet-naleving van de maatregelen per kg gerekend worden. Om landbouwers te ontraden om over te bemesten, zou de hoogte van de boete exponentieel moeten toenemen met de hoogte van de overschrijding van de norm.

Verder vragen we een directe koppeling met de **randvoorwaarden** van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, zoals reeds in Groot-Brittannië en andere lidstaten het geval is. Een overschrijding van de nitraatresidudrempelwaarde moet leiden tot een korting op de toeslagrechten. In het voorliggend MAP wordt overbemesting enkel aan de randvoorwaarden gekoppeld bij grote overtreeders (een nitraatresiduwaarde die groter is dan het dubbele van de drempelwaarde).

Vlaanderen blijft inzetten op mestverwerking

De **enorme Vlaamse mestproductie** vormt de grootste bedreiging voor de waterkwaliteit. De Vlaamse veehouderij produceert veel meer mest dan er op de velden kan worden uitgereden. Dit stimuleert landbouwers om over te bemesten (er wordt meer bemest dan landbouwkundig nodig is). Aan de overproductie van mest wordt met het voorliggende MAP niet verholpen. Men blijft inzetten op mestverwerking en export. Dit zijn fundamenteel end-of-pipe maatregelen. Dit is bovendien een erg dure en onzekere oplossing voor het mestprobleem. Enkel door maatregelen aan de bron te nemen (mestproductie) kan men structureel werk maken van het terugdringen van het mestprobleem. Het beleid moet inzetten op het zo snel mogelijk bereiken van de milieudoelstellingen en dat op een sociaal aanvaardbare manier. Er is daarbij **geen plaats voor uitbreiding van de veestapel**. De basisprincipes van MAP III moeten voorop blijven staan. Dit betekent dat individuele bedrijven kunnen blijven groeien terwijl de totale veestapel afneemt, door afroming van rechten bij overdracht.

Graag wordt ik op de hoogte gehouden van de resultaten van deze publieke consultatie.

Met vriendelijke groeten,

Naam

Functie

Adres

Postcode en gemeente

Mailadres en/of telefoon